

KANCELARIE ADWOKATÓW I RADCÓW PRAWNYCH

r.pr. Katarzyna Tarnawa-Gwóźdź   adw. Dominik Ziąca
adw. Natalia Szafarska   adw. Patryk Ponikiewski
r.pr. Jakub Jasiński   adw. Marcin Szafarski

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

RADCA PRAWNY KATARZYNA TARNAWA-GWÓZDŹ

Bielsko-Biała, dnia 11 czerwca 2026 roku

Opinia prawna

Czy podjęcie przez Organy jednostek samorządu terytorialnego uchwały o wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji nielegalnych migrantów oraz budowy ośrodków, stanowi przejaw działań sprzecznych z zasadami niedyskryminacji wynikającymi z prawa Unii Europejskiej, w tym z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Zagadnienie prawne:

W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla poszczególnych województw na lata 2021-2027 obowiązuje kryterium dostępu odnoszące się do zgodności projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPP). Kryterium to zakłada konieczność zapewnienia, aby zarówno zakres projektu, sposób jego realizacji, jak również działalność samego wnioskodawcy pozostawały zgodne z prawami i wolnościami gwarantowanymi przez Kartę. Ocena spełnienia tego wymogu następuje przede wszystkim na podstawie treści wniosku o dofinansowanie, w szczególności w zakresie odnoszącym się do realizacji zasad horyzontalnych oraz przestrzegania standardów niedyskryminacyjnych wynikających z prawa Unii Europejskiej. Jednocześnie, program odwołuje się do art. 9 UST. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060, zgodnie z którym wsparcie w ramach polityki spójności może być kierowane wyłącznie do podmiotów przestrzegających zasadę równego traktowania oraz zakazu dyskryminacji. W praktyce oznacza to obowiązek złożenia przez wnioskodawcę stosownego oświadczenia potwierdzającego, że nie podejmował działań sprzecznych z zasadami niedyskryminacji, nie wydano wobec niego rozstrzygnięć stwierdzających prowadzenie takich działań ani nie uwzględniono skarg dotyczących naruszenia tych standardów. Wymóg ten odnosi się do jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów pozostających pod ich kontrolą lub zależnych organizacyjnie.

Na tle powyższych regulacji pojawiły się wątpliwości związane z podejmowanymi przez Organy jednostek samorządu terytorialnego uchwał dot. wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji nielegalnych migrantów na obszarze powiatu w ramach tzw. Paku Migracyjnego. Instytucja Zarządzająca dla programu Fundusze Europejskie (dalej: IZ FE) oraz jej regionalni wykonawcy wskazali, że treść takich uchwał może pozostawać w kolizji z postanowieniami Karty Praw Podstawowych UE, w szczególności z art. 18 statuującym prawo do azylu. Przepis ten gwarantuje ochronę prawa do ubiegania się o azyl z poszanowaniem standardów wynikających z Konwencji genewskiej dot. statusu uchodźców oraz prawa traktatowego UE. W stanowisku IZ FE podniesiono również możliwość naruszenia art. 21 ust. 2 KPP UE ustanawiającego zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Zastrzeżenia odniesiono także do fragmentów uzasadnienia uchwały, w których wskazywano m.in. na rzekomy ponadprzeciętny udział migrantów pochodzących z państw Afryki i Bliskiego Wschodu w przestępstwach przeciwko życiu, zdrowiu oraz bezpieczeństwu publicznemu. Zdaniem IZ FE tego rodzaju sformułowania mogą prowadzić do stygmatyzacji określonych grup osób, a tym samym pozostawać w sprzeczności z zasadą poszanowania godności człowieka wyrażoną w art. 1 KPP.

W konsekwencji powstała potrzeba oceny, czy sama treść uchwały oraz jej uzasadnienia może zostać zakwalifikowany jako naruszenie standardów wynikających z Karty Praw Podstawowych UE (KPP UE), a także czy okoliczność ta może wpływać na możliwość ubiegania się o środki w ramach programu FE 2021-2027 przez jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty z nim organizacyjnie lub kapitałowo powiązane.

Niniejsza Opinia prawna powstała w oparciu o analizę kilkunastu uchwał Organów jednostek samorządu terytorialnego.

Stanowisko:

Należy wskazać, iż samo podjęcie uchwały dot. sprzeciwu wobec relokacji nielegalnych migrantów nie przesądza automatycznie o naruszeniu Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności art. 18 KPP statuującego prawo do azylu. Ocena zgodności uchwały z Kartą wymaga ustalenia, czy jej treść oraz rzeczywiste skutki prowadzą do ograniczenia lub wyłączenia praw gwarantowanych przez prawo UE, a nie jedynie wyrażają stanowisko polityczne lub deklaratywne organu jednostki samorządu terytorialnego.

Ewentualnie, samo uznanie, że określone postanowienia uchwały lub jej uzasadnienia pozostają w sprzeczności z zasadami wynikającymi z KPP UE, nie prowadzi automatycznie do przyjęcia, że wszystkie projekty składane przez jednostkę samorządu terytorialnego, jej jednostki organizacyjne, podmioty zależne lub spółki z udziałem tej jednostki nie spełniają kryteriów dostępu przewidzianych w ramach programu Fundusze Europejskie 2021-2027. Konieczne pozostaje bowiem wykazanie rzeczywistego i konkretnego związku pomiędzy działalnością danego beneficjenta, a naruszeniem zasad niedyskryminacji lub praw podstawowych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia 2021/1060.

Podstawa prawna

I. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

Artykuł 9 Zasady horyzontalne:

- 1. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w procesie wdrażania Funduszy.*
- 2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, by równość mężczyzn i kobiet oraz uwzględnianie aspektu i perspektywy płci brano pod uwagę i propagowano w całym procesie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.*
- 3. Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. W procesie przygotowywania i wdrażania programów należy w szczególności wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.*

II. Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz.U.2020.2156 t.j.ze zm).

Art. 3. [Definicje ustawowe] Ilekroć w ustawie jest mowa o:

dyskryminacji bezpośredniej - rozumie się przez to sytuację, w której osoba fizyczna ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną **jest traktowana mniej korzystnie** niż jest, była lub byłaby traktowana inna osoba w porównywalnej sytuacji;

dyskryminacji pośredniej - rozumie się przez to **sytuację, w której** dla osoby fizycznej ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na skutek pozornie neutralnego postanowienia, zastosowanego kryterium lub podjętego działania **występują lub mogłyby wystąpić niekorzystne dysproporcje lub szczególnie niekorzystna dla niej sytuacja**, chyba że postanowienie, kryterium lub działanie jest obiektywnie uzasadnione ze względu na zgodny z prawem cel, który ma być osiągnięty, a środki służące osiągnięciu tego celu są właściwe i konieczne;

5) **nierównym traktowaniu** - rozumie się przez to traktowanie osób fizycznych w sposób będący jednym lub kilkoma z następujących zachowań: dyskryminacją bezpośrednią, dyskryminacją pośrednią, molestowaniem, molestowaniem seksualnym, a także mniej korzystnym traktowaniem osoby fizycznej wynikającym z odrzucenia molestowania lub

molestowania seksualnego lub podporządkowania się molestowaniu lub molestowaniu seksualnemu, oraz zachęcanie do takich zachowań i nakazywanie tych zachowań.

III. Konstytucja RP.

Art. 32. [Zasada równości; zakaz dyskryminacji]:

1. *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.*
2. *Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.*

IV. Tzw. „pakt migracyjny” na który składają się:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 z 14 maja 2024 r. w sprawie zarządzania azylem i migracją (dalej: rozporządzenie o zarządzaniu azylem i migracją);
- 2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1348 z 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii
- 3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1349 z 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia powrotowej procedury granicznej;
- 4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1359 z 14 maja 2024 r. w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i sytuacje spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu;
- 5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1358 z 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania danych biometrycznych w celu skutecznego stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1351 i (UE) 2024/1350i dyrektywy Rady 2001/55/WE oraz w celu identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich oraz bezpaństwowców, w sprawie występowania z wnioskami o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, w sprawie zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240 i (UE) 2019/818 oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/20139;
- 6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1356 z 14 maja 2024 r. w sprawie wprowadzenia kontroli przesiewowej obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych;
- 7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1352 z 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2019/816 i (UE) 2019/818 do celów wprowadzenia kontroli przesiewowej obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych;
- 8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1347 z 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony;
- 9) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1346 z 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową;
- 10) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1350 z 14 maja 2024 r. ustanawiające unijne ramy przesiedleń i przyjmowania ze względów humanitarnych;

V. Dokument „*Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030*”. **KOMPLEKSOWA I ODPOWIEDZIALNA STRATEGIA MIGRACYJNA POLSKI NA LATA 2025–2030** (Załącznik do uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r.).

Subsumpcja

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zarówno na gruncie prawa krajowego, jak i prawa Unii Europejskiej, pojęcie dyskryminacji posiada ściśle określone normatywne charakter i nie może być utożsamiane wyłącznie z wyrażeniem określonego poglądu, stanowiska politycznego lub opinii odnoszącej się do zjawisk społecznych czy migracyjnych.

Konstrukcja dyskryminacji (bezpośredniej albo pośredniej) **wymaga ustalenia określonego skutku prawnego lub faktycznego, polegającego na mniej korzystnym traktowaniu poszczególnej osoby lub grupy osób posiadających cechę prawnie chronioną.**

Zgodnie z ustawową definicją dyskryminacji pośredniej – dochodzi do niej w sytuacji, w której pozornie neutralne postanowienie lub działania prowadzi albo mogłoby prowadzić do powstania niekorzystnych dysproporcji lub szczególnie niekorzystnej sytuacji wobec osoby posiadającej określoną cechę chronioną, chyba że działanie to pozostaje obiektywnie uzasadnione zgodnym z prawem celem, a zastosowane środki są właściwe i konieczne dla jego osiągnięcia. Z kolei dyskryminacja bezpośrednia występuje wówczas, gdy określona osoba, z uwagi na cechę prawnie chronioną, taką jak narodowość, pochodzenie etniczne, religia czy światopogląd, traktowana jest mniej korzystnie niż

inna osoba znajdująca się w sytuacji porównywalnej. Konstrukcja ta opiera się zatem na konieczności wykazania konkretnego aktu nierównego traktowania oraz istnienia rzeczywistego lub hipotetycznego wzorca porównawczego. (m.in. wyrok TS z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie [C-147/08](#), Jürgen Römer v. Freie und Hansestadt Hamburg, EU:C:2011:286, abstrakcyjne, wyrok TS z dnia 12 października 2004 r. w sprawie [C-313/02](#), Nicole Wippel v. Peek & Cloppenburg GmbH & Co. KG, EU:C:2004:607).¹

W orzecznictwie TSUE wielokrotnie podkreślano, że ocena występowania dyskryminacji wymaga analizy konkretnych skutków danego działania, a nie wyłącznie samej treści wypowiedzi lub deklaracji politycznej. W szczególności akcentuje się konieczność przeprowadzenia testu porównawczego pozwalającego ustalić czy określona osoba została potraktowana mniej korzystnie od innych podmiotów znajdujących się w sytuacji porównywalnej. Jednocześnie TSUE wskazuje, że porównywalność sytuacji nie oznacza ich pełnej identyczności, lecz **wymaga istnienia istotnego podobieństwa ocenianego przez pryzmat konkretnego problemu prawnego**.

Definicja „dyskryminacji bezpośredniej” jak również „pośredniej” kładzie nacisk na traktowanie w rozumieniu wystąpienia **określonego skutku, cyt.:**

*„rozumie się przez to sytuację, w której osoba fizyczna ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną **jest traktowana** mniej korzystnie niż jest, była lub byłaby traktowana inna osoba w porównywalnej sytuacji” (...)*

*„rozumie się przez to **sytuację, w której** dla osoby fizycznej ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na skutek pozornie neutralnego postanowienia, zastosowanego kryterium lub podjętego działania **występują lub mogłyby wystąpić niekorzystne dysproporcje lub szczególnie niekorzystna dla niej sytuacja**, chyba że postanowienie, kryterium lub działanie jest obiektywnie uzasadnione ze względu na zgodny z prawem cel, który ma być osiągnięty, a środki służące osiągnięciu tego celu są właściwe i konieczne”.*

W odniesieniu do dyskryminacji bezpośredniej, nawiązując do powyższego, znaczenie ma analiza skutków określonego działania lub regulacji dla sytuacji danej grupy społecznej. Mowa tutaj o przypadkach dyskryminacji strukturalnej lub systemowej, w których formalnie neutralne rozwiązania prowadzą w praktyce do powstania trwałych lub istotnych nierówności. Na tle powyższych uwag wskazać należy, że sama uchwała wyrażająca sprzeciw wobec relokacji nielegalnych migrantów nie wywołuje bezpośrednio skutków prawnych w zakresie prawa pobytu, prawa do azylu ani statusu cudzoziemców przebywających na terytorium RP. Uchwała ta ma charakter stanowiska politycznego i deklaracyjnego, nie stanowiąc aktu zdolnego do samodzielnego ograniczenia praw wynikających z prawa krajowego lub prawa UE.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że sama treść uchwały prowadzi do wystąpienia skutku charakterystycznego dla dyskryminacji bezpośredniej lub pośredniej. Nie dochodzi bowiem do wydania aktu odmownego wobec konkretnej osoby, ograniczenia dostępu do świadczeń, odmowy legalizacji pobytu ani stosowania innych instrumentów skutkujących nierównym traktowaniem cudzoziemców.

Podkreślić należy, że w ramach tzw. „*paktu migracyjnego*” państwa członkowskie mają do wyboru trzy rodzaje tzw. „środków solidarnościowych”, czyli form pomocy, jakie powinny zaoferować państwom znajdującym się w trudnej sytuacji migracyjnej (art. 56 Rozporządzenia o zarządzaniu azylem i migracją), cyt.:

„1) relokacja imigrantów z państwa najbardziej obciążonego liczbą uchodźców i liczbą wpływających wniosków azylowych do państw mniej obciążonych pod tym względem.

2) pomoc finansowa ukierunkowana głównie na projekty związane z dziedziną migracji, zarządzania granicami i azylu lub na projekty w państwach trzecich, które to projekty mogą mieć bezpośredni wpływ na przepływy na granicach

---

¹ Kędziora Karolina (red.), Śmiszek Krzysztof (red.), Ustawa o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania. Komentarz ; LEX

zewnętrznych lub mogą usprawnić systemy azylu, przyjmowania i migracji w danym państwie trzecim, w tym programy na rzecz wspomaganego dobrowolnego powrotu i środków reintegracyjnych oraz na rzecz zwalczania handlu ludźmi lub przemytu ludzi.

3) pomoc operacyjna obejmująca alternatywne środki mające na celu zwiększenie zdolności państw członkowskich w obszarze azylu, przyjmowania i powrotów oraz w wymiarze zewnętrznym”.

Wskazać należy, że Strategia migracyjna (dok. „*Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030*”) zakłada m.in. **utworzenie 49 Centrów Integracji Cudzoziemców**, w różnych regionach Polski, które mają być jednym z instrumentów integracji imigrantów w polskim społeczeństwie.

Przechodząc na grunt zbadania czy uchwała zawierająca wyrażenie sprzeciwu wobec „*relokacji nielegalnych emigrantów*” na terenie konkretnej jednostki samorządu terytorialnego wskazuję, że w naszej ocenie przedmiotowa uchwała **nie zawiera zapisów stanowiących dyskryminację bezpośrednią, jak również pośrednią.**

Niezależnie od powyższego, podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym do zadań powiatu należy wykonywania zadań publicznych obejmujących m.in. kwestia porządku publicznego oraz bezpieczeństwa obywateli. W tym zakresie organy jednostki samorządu terytorialnego posiadają kompetencję do zajmowania stanowiska w sprawach dot. bezpieczeństwa lokalnej wspólnoty samorządowej, w tym również do wyrażania obaw związanych z potencjalnymi skutkami określonych zjawisko społecznych lub migracyjnych.

Istotne znaczenie ma również ocena okoliczności dot. debaty politycznej, w kontekście polityki migracyjnej oraz skutków relokacji migrantów, stanowiącej przedmiot szerokiej dyskusji publicznej prowadzonej na wielu poziomach – krajowym oraz unijnym. **Sam fakt wyrażenia obaw dot. bezpieczeństwa publicznego, skuteczności polityki migracyjnej lub zdolności integracyjnych Państwa nie może być automatycznie utożsamiany z naruszeniem zasady niedyskryminacji.**

Ważnym w kontekście opinii jest również art. 54 Konstytucji RP oraz art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, które zapewniają swobodę formułowania opinii oraz uczestniczenia w debacie publicznej. Ochrona ta obejmuje również wypowiedzi krytyczne, kontrowersyjne lub nieakceptowane przez część opinii publicznej, o ile nie przybierają one postaci mowy nienawiści, nawoływania do przemocy lub bezpośredniej dyskryminacji określonych grup osób, odpowiednio, cyt.:

„1. Każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Niniejszy przepis nie wyklucza prawa Państw do poddania procedurze zezwoleń przedsięwzięciom radiowych, telewizyjnych lub kinematograficznych.

2. Korzystanie z tych wolności, jako pociągające za sobą obowiązki i odpowiedzialność, może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego, ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji tajnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej”.

Zacytowany przepis posługuje się ogólnym pojęciem „*wolność wyrażania poglądów*” i wskazuje, że obejmuje ona: wolność posiadania poglądów, wolność otrzymywania informacji i idei oraz wolność ich przekazywania (wyrok ETPCz: Frankowicz przeciwko Polsce, 16 grudnia 2008, par. 51). Na gruncie prawa krajowego zgodnie z art. 54 Konstytucji, cyt.:

*„1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.
2. Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek przedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej”.*

W przedmiotowej uchwale nie sposób dopatrzeć się normatywnego „wezwania do stosowania przemocy, pozbawienia cudzoziemców ochrony prawnej”, czy też „odmowy realizacji praw gwarantowanych ustawowo lub traktatowo”. Uchwała nie ustanawia mechanizmów wykluczających cudzoziemców z dostępu do usług publicznych, świadczeń lub procedur administracyjnych. Obowiązujące regulacje unijne dot. tzw. „paktu migracyjnego” przewidują różnorodne formy realizacji mechanizmów solidarnościowych. Zawierają one nie tylko relokacje migrantów, lecz również wsparcie finansowe oraz pomoc operacyjną w obszarze zarządzania migracją i ochroną granic. Tym samym, sama krytyczna ocena jednego z możliwych mechanizmów realizacji polityki migracyjnej nie może być utożsamiana z negocjowaniem całego systemu ochrony międzynarodowej przewidzianego przez prawo UE.

Korzystając z tego prawa organy jednostek samorządu terytorialnego wypowiadają pogląd, w którym:

- wskazują na obawę o bezpieczeństwo mieszkańców z powodu doniesień prasowych w analogicznych sytuacjach;
- podkreślają, że nie mają generalnych uprzedzeń do obcokrajowców; nie dokonywały dezaprobaty dla cudzoziemców a jedynie dla ich konkretnego zachowania, w określonych sytuacjach wskazanych w doniesieniach prasowych;
- wskazują na fakt, że nielegalni imigranci zasadniczo nie podejmują pracy zarobkowej oraz nie akceptują zasad prawa obowiązujących na danym terenie, etc.;
- nie zawarły w żadnym fragmencie uzasadnienia uchwały jak i w samej uchwale elementów tzw. mowy nienawiści.

Ww. wypowiedzi **mieszczą się w granicach wskazanej wyżej wolności słowa.**

Brak jest podstaw do twierdzenia, że samo podjęcie przedmiotowej uchwały automatycznie wyłącza możliwość ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego lub podmioty z nią powiązane o środki w ramach programu Fundusze Europejskiej 2021-2027. Art. 9 ust. 3 Rozporządzenia 2021/1060 nakłada na Państwa Członkowskie **obowiązek podejmowania „odpowiednich działań”** służących przeciwdziałaniu dyskryminacji podczas przygotowania i realizacji programów finansowych ze środków unijnych. Nie może to być utożsamiane z automatycznym mechanizmem pozbawienia dostępu do finansowania wyłącznie na podstawie kontrowersyjnego stanowiska politycznego, wyrażone przez organ jednostki samorządu terytorialnego. **Dla odmowy przyznania wsparcia konieczne byłoby wykazanie rzeczywistego, konkretnego i bezpośredniego naruszenia zasad niedyskryminacji przy realizacji danego projektu lub działalności konkretnego beneficjenta.**

Przyjęcie uchwały o charakterze deklaratywnym nie może być uznane za przesłankę automatycznie wykluczającą wszystkie jednostki organizacyjne, podmioty zależne lub spółki powiązane z powiatem z możliwością korzystania ze środków polityki spójności.

Zespół Prawników pod kierownictwem

Katarzyny Tarnawa – Gwóźdź
Radca prawny